

Voorzitter: C. Nieuwenhout (GL)

Namens de raad: J. Jones (GL), J. van Veen (PvdA), T. Rustenbiel (D66), M. Gietema (D66), T. van Zoelen (PvdD), J. Huisman (SP), I. Jacobs (VVD), P. Vermerris (S&S), P. Rebergen (CU), E. Armut (CDA), L. van der Laan (PvhN)

Namens het college: I. Jongman (wethouder)

Namens de griffie: J. Spier, W. Bierman

Nij Begun

00:13:23

Voorzitter: Dames en heren, graag jullie aandacht voor de sessie die we vanavond hebben. Het is een bijzondere sessie, omdat we in één keer een beeldvormende en een meningsvormende vergadering achter elkaar hebben. Dat heeft te maken met het bijzondere proces dat Nij Begun is. Het is een beeld- en meningsvormende sessie over Nij Begun. Het gaat over twee verschillende dingen. Aan de ene kant een collegebrief over de planning van een proces van de planning en de uitvoering van het consultatieproces van de Groningenwet. Aan de andere kant de brief van het college over de doelen van de sociale agenda Nij Begun. We hebben een bijzonder programma vandaag. We beginnen met een spreker. Daarna hebben we een beeldvormende presentatie van deze spreker. Dan komt er een intermezzo van eerst de wethouder en dan de raadsleden die namens onze raad in het regioberaad zitten.

00:14:30

Voorzitter: Vervolgens hebben we ruimte voor de meningsvormende sessie. Normaal hebben we in de meningsvormende sessie altijd eerst een termijn voor politieke vragen en dan een tweede termijn voor de echte politieke uitwissing. Omdat er meerdere momenten zijn dat eerst technische en daarna politieke vragen gesteld kunnen worden, zal de meningsvormende sessie vervolgens alleen in de tweede termijn de echte meningsvormende termijn zijn. We beginnen met een spreker: Conny Eldering. Meneer Eldering heeft drie minuten het woord voor zijn bijdrage. Daarna is er de mogelijkheid voor eventuele vragen vanuit de raadsleden. Meneer Eldering, u krijgt het woord.

00:15:38

De heer Eldering: Geachte Voorzitter, wethoudster en raadsleden. Mijn naam is Conny Eldering. Nij Begun triggerde mij om hier in te spreken, omdat hier een ambitieus plan ligt. Verschillende van jullie kennen mij misschien in mijn verhaal, anderen niet. In drie minuten kan ik niet vertellen in welke rollercoaster ik beland ben binnen onze sociale stad. Nu denken jullie misschien: wat heeft dit te maken met onze grootste ambitieuze plannen voor de toekomst die we hier vanavond bespreken? Dat zal ik jullie later op papier graag toelichten. Omdat er wezenlijke lessen zijn voor ons college ten aanzien van het programma Nij Begun. Ik trek mijn lessen dagelijks uit de gebeurtenissen die plaatsvinden in mijn persoonlijk leven. Van het adagium van sociale stad heb ik qua resultaat weinig gemerkt.

00:16:36

De heer Eldering: Ik wil jullie twee casussen delen: een van mij persoonlijk en van een burgerinitiatief waar ik coördinator van ben. Mijn doel van Nij Begun is om

daadwerkelijk verschil te kunnen maken voor burgerinitiatieven en personen die in de mangel van het systeem en bureaucratie terechtkomen. Van je successen en praktijken elders leer je niet het meest, maar juist van de systemische fouten die er gemaakt worden. Steekwoorden die ik ervaren heb bij de bittere realiteit van deze casussen zijn de volgende. Die ga ik in het schrijven aan u verder toelichten want ze zijn met elkaar verbonden: macht en onmacht, bestaanszekerheid en wantrouwen, top-down versus bottom-up, houding en bejegening: waar is de menselijke maat. Bekwaam en bevoegd zijn, kloof beleid en uitvoering, lees doelen en resultaat. Daar gaat het hierover. Systeem en bureaucratie. Ik zal ze in een uitgebreide versie met toelichting u doen toekomen als u daar prijs op stelt.

00:17:34

De heer Eldering: Ik dank u voor uw aandacht en ik hoop dat de raad en het college bij machte is om daadwerkelijk van betekenis te kunnen zijn voor haar burgers en de nobele doelen wil en kan bereiken in het programma Nij Begun. Dan zal ze echt naast de burger en burgerinitiatieven moeten gaan en de bureaucratie uit het systeem snijden en van vertrouwen uit moeten gaan. Dan kun je daadwerkelijk de teamkracht van bewoners benutten en zullen we trots zijn op onze gemeente en provincie. In mijn rollercoaster is de kiemkracht behoorlijk gesmoord. Mochten jullie hiervoor belangstelling hebben dan kunnen dat aan de griffie doorgeven. Die heeft mijn contactgegevens. Dan kunnen jullie de beide casussen toegelicht krijgen met zowel de feitelijke relatie als de emotionele kant ervan. Ik hoop dat jullie er jullie voordeel ermee doen. Dank u wel.

00:18:22

Voorzitter: Hartelijk dank, meneer Eldering. Zijn er vragen voor de inspreker? PvdA.

00:18:30

De heer Van Zoelen: Dank voor de inspraak, niet zozeer een vraag maar een suggestie. Ongeveer twee weken geleden heeft Henk Nijboer, kwartiermaker, een presentatie gegeven aan raadsleden en Statenleden. Toen gaf hij aan dat hij een soort spreekuur heeft om met inwoners in gesprek te gaan. Dus ik zou dat misschien willen adviseren. Via ons kunt u natuurlijk invloed hebben op de sociale agenda, maar hij gaf aan dat hij dat veel deed. Misschien is dat een goede suggestie.

00:19:09

Voorzitter: Hartelijk dank. Dan gaan we door naar het beeldvormende gedeelte. Ik had nog een mededeling en dat is dat er een stuk is toegevoegd aan de agenda. Dat is een terugblik op de presentatie van de raden en Statendag over de sociale en economische agenda van acht juni jongstleden. Het maakt geen onderdeel uit van deze vergadering, maar zit bij de stukken voor jullie beeldvorming en ter achtergrond. Dan gaan we nu door naar het volgende gedeelte: beeldvormende gedeelte. De raad heeft een collegebrief ontvangen over de doelen van de sociale uitvoeringsagenda van Nij Begun en de raad wordt gevraagd om daar een zienswijze over af te geven. Voordat we daar aankomen, zullen we eerst Oscar van der Meulen, businesscontroller bij de directie maatschappelijke ondersteuning horen. Hij zal een technische toelichting geven op de brief over de sociale agenda. U heeft het woord.

00:20:18

De heer Van der Meulen: Toen ik vandaag bezig was met de voorbereiding van deze presentatie keek ik naar de stukken met de doelen en de collegebrief. Toen zag ik

dat ik in mijn presentatie die stukken aan het herhalen was. Ik merkte dat het best ingewikkeld is om precies te achterhalen: wat is een toelichting die verhelderend werkt? Ik blik terug op de sociale agenda, wat we hebben gedaan in de afgelopen tijd, hoe de notitie met het definitieve doel tot stand is gekomen en hoe het vervolg eruitziet. Ik zou jullie willen vragen: stel vragen wanneer jullie denken: dit vind ik onduidelijk. Dan hebben we met elkaar het gesprek. Ik hoop dat het gesprek voor jullie verhelderend werkt.

00:21:14

De heer Van der Meulen: Begin 2023 verscheen het eindrapport van een parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen. De hoofdconclusie was vrij fors. De belangen van de Groningers zijn structureel genegeerd en er is grote schade aangebracht. Een paar maanden daarna kwam het kabinet met een reactie in de vorm van een Nij Begun: een nieuw begin, een nieuwe start met veel maatregelen die uiteindelijk moeten leiden tot meer perspectief voor de regio. De regio is Groningen en Noord Drenthe. Er stonden vijftig maatregelen in Nij Begun. Een van die maatregelen is maatregel vierendertig: extra budget voor de uitvoering van de sociale agenda voor het aardbevingsgebied. De uitvoering van die agenda moet ertoe leiden dat de regio binnen één generatie tenminste op het landelijk gemiddelde scoort op indicatoren van brede welvaart.

00:22:25

De heer Van der Meulen: Brede welvaart is een enorm ruim begrip. Om wat focussen aan te brengen zijn er vier speerpunten benoemd. Die komen terug in de brief met de definitieve doelen: verbetering van de mentale gezondheid, vergroting van de leefbaarheid, kansen voor kinderen, jongeren en de volgende generatie en het vergroten van arbeidsparticipatie en het verminderen van armoede. Die thema's zijn heel herkenbaar. Als je de gemeentebegroting pakt, kunnen jullie lezen dat we daar nu al hard voor aan het werk zijn. Dat geldt niet alleen voor de gemeente Groningen, maar voor de hele regio. Er is budget gereserveerd voor de uitvoering van de sociale agenda. In totaal drieënhalve miljard. Honderd miljoen per jaar, dertig jaar lang en vijftig miljoen incidenteel. Wat precies het ritme wordt, wordt nader onderzocht door de kwartiermaker. Je moet ingroeien. De kwartiermaker stelt voor om vooral langjarige aanpakken uit te rollen. Vijfhonderd miljoen incidenteel past niet, dus hij is druk in gesprek met het Rijk om die vijfhonderd miljoen uit te smeren over een langere periode.

00:23:40

De heer Van der Meulen: Het is goed om te benadrukken dat die middelen voor het gebied zijn. Voor de agenda in Groningen en Drenthe. Dat betekent niet automatisch dat gemeenten geld krijgen. Gemeenten zullen uiteraard een hele belangrijke rol spelen als uitvoerder en opdrachtgever, maar het zijn middelen voor het gebied. Eind 2024 moet de agenda klaar zijn. Dat betekent: er zijn doelen geformuleerd, dan moeten er maatregelen in beeld zijn gebracht om de doelen te realiseren, afspraken gemaakt zijn over uitvoering en verdeling van het geld over de verschillende partijen.

00:24:19

Voorzitter: Ik zag een vraag van PvdA.

00:24:23

De heer Van Veen: Is er een zwaarte op het gebied wat meer getroffen is door de aardbevingen of niet?

00:24:34

De heer Van der Meulen: Er is een uitgebreide analyse gemaakt door het team van de kwartiermaker om te kijken: wat is de achterstand van de verschillende gemeenten, maar ook binnen gemeenten, als het gaat om de scores op die indicatoren van brede welvaart? Dat is niet noodzakelijkerwijs een gevolg van aardbevingen. Dat maakt het ingewikkeld. We kennen in de stad Groningen een groot gebied waar een grote achterstand is ten opzichte van het gemiddelde in de gemeente Groningen. Je kunt natuurlijk niet betogen dat het een achterstand is die verklaard is door aardbevingen. Die relatie met aardbevingen is niet eenduidig. Het gaat om: wat is de score van een gebied ten opzichte van het gemiddelde van een gemeente als het gaat om die indicatoren brede welvaart?

00:25:24

Voorzitter: Dan was er een vraag van Student en Stad.

00:25:27

De heer Vermerris: Dank, Voorzitter. Ik ben benieuwd naar die scores. In de stukken komen best veel kwantitatieve scores terug. Ook al begrijp ik de scores goed, ik ben benieuwd naar de invloed van kwalitatieve indicatoren. Ik kan niet echt opmaken in hoeverre dat verdeeld is tussen kwalitatief en kwantitatief.

00:26:08

De heer Van der Meulen: In de analyse die de kwartiermaker gemaakt heeft, is gekeken naar kwalitatieve gegevens als kwaliteit van leven. Maar ook kwantitatieve scores. Er zit een combinatie in van kwalitatief en kwantitatief.

00:26:23

Voorzitter: Een vraag van de Partij voor de Dieren.

00:26:28

De heer Van Zoelen: Die thema's komen voort uit de brede welvaart. Wat ik begrijp van brede welvaart is dat je alle thema's pakt en daar in samenhang gaat kijken naar wat je kunt doen. De kwartiermaker heeft vier focuspunten gehad. We zien bijvoorbeeld thema's als samenleving, veiligheid en milieu in die gebieden nauwelijks terugkomen. Ik ben benieuwd: is het niet dat daar een achterstand aan is? Hoe is dat bepaald? Op veiligheid zou je kunnen zeggen: daar valt nog veel te doen. Ook als het gaat om de sociale agenda en bijvoorbeeld op milieu. Ik zie dat nog niet zo goed terug. Ik ben benieuwd hoe dat die kwartiermaker dat heeft opgeschreven. Waar hij dat vandaan haalt.

00:27:12

De heer Van der Meulen: Dat is lastig om te beantwoorden, want dan moet ik in het hoofd van de watermaker gaan zitten. Als je kijkt naar brede welvaart gaat het met name over die thema's. Er is een discussie geweest over veiligheid. Als het gaat om veiligheid op scholen bijvoorbeeld. En zorg en veiligheid. Dat zijn aspecten die wel in zo'n agenda terug zouden moeten komen. Als het gaat om veiligheid op straat is dat niet een onderdeel dat opgenomen zal worden in een sociale agenda.

00:27:46

Voorzitter: Een vervolgvraag daarover.

00:27:47

De heer Vermerris: Ik kan mij voorstellen hoe het tot stand is gekomen. Er is een aantal bijeenkomsten geweest met zevenhonderd mensen. Daar zijn die thema's gepresenteerd door verschillende onderzoekers. Het plan uit Rotterdam is daar gepresenteerd. Daar is op een of andere manier een insteek geweest: dit gaan we presenteren en daar komt een insteek op. Ik ben benieuwd: hoe is die keuze gemaakt van die presentatie aldaar?

00:28:25

De heer Van der Meulen: Dat is ingewikkeld. Het gaat om brede welvaart. Er is gesproken met een enorme grote groep inwoners, deskundigen, partijen. Daar heeft een weging plaatsgevonden. Die weging heeft uitgemond in het verhaal dat nu voorligt. Ik kan mij daar iets bij voorstellen. Of de weging correct is geweest? Wij weten natuurlijk niet of de afslagen die gemaakt zijn de juiste afslagen zijn. Het komt bij mij niet gek over. Als ik nu kijk naar het stuk wat er ligt, dan denk ik dat er goede dingen in staan.

00:29:13

Voorzitter: Uiteindelijk is die weging misschien een politieke afweging. Dan zag ik een vraag van GroenLinks.

00:29:22

Mevrouw Jones: Dank u wel, Voorzitter. Ik had een vraag. Ik dacht dat aanvankelijk het idee was dat er voor de sociale agenda expliciet die resultaatverplichting was om binnen één generatie op het landelijk gemiddelde te scoren op de belangrijkste indicatoren van brede welvaart. In de brief zie ik nu dat het staat als een soort overkoepelend iets. Dat het kabinet dat wil. Daar staat: de sociale agenda draagt daaraan bij. Dat lijkt een soort afzwakking of meer een inspanningsverplichting te zijn. Is deze doelstelling losgelaten? Waar zit dat verschil in?

00:30:10

De heer Van der Meulen: Als ik kijk naar de brief met de doelen staat die ambitie er wat mij betreft nog steeds in.

00:30:25

Voorzitter: Een vervolgvraag.

00:30:27

Mevrouw Jones: Dank u, Voorzitter. Er is bij mij verwarring omdat er in de brief duidelijk staat: de sociale agenda draagt daaraan bij. Dat moeten we interpreteren als zijnde dat die resultaatverplichting ook geldt voor de sociale agenda.

00:30:46

De heer Van der Meulen: Zeker.

00:30:48

Voorzitter: Een vraag van D66.

00:30:53

Mevrouw Gietema: Ik ben benieuwd hoe de kwartiermaker kijkt naar die governance. U zegt heel duidelijk dat het niet geld is wat naar de gemeente gaat. Al hebben de

gemeenten een rol in de uitvoering. Ik ben benieuwd hoe het team zich voorbereidt op dit moment met de gemeente op die governance. Dat er een regionale pot geldt is, maar dat de gemeente in de uitvoering een rol heeft, maar niet in het budget. Ik vroeg me af hoe de kwartiermaker zelf daarnaar kijkt met zijn team.

00:31:27

De heer Van der Meulen: Die vraag kan ik niet beantwoorden. Ik ben niet de kwartiermaker en ik ben geen lid van zijn team. Alle gemeenten hebben een rol in hoe besluitvorming wordt voorbereid. Er is een begeleidingsgroep met de vertegenwoordigers van alle gemeenten. Er is een ambtelijk stuurgroep en er is een bestuurlijke stuurgroep. Die gremia worden gebruikt om stukken te bespreken en input te leveren. Uiteindelijk is het de kwartiermaker die definitieve versies verder brengt. Alle gemeenten worden in staat gesteld om input te geven. Welke weging hij daarin aanbrengt is aan de kwartiermaker. Dat is niet aan gemeenten.

00:32:22

Voorzitter: Zullen we weer teruggaan naar de presentatie?

00:32:34

De heer Van der Meulen: Dat is helemaal goed. Er zijn twee belangrijke mijlpalen. De eerste is de memo met de definitieve doelen en de tweede mijlpaal is de uiteindelijke uitvoeringsagenda. De kwartiermaker is 6 december begonnen. Hij is aangesteld door Rijk en regio en wordt ondersteund door een team met vier mensen vanuit de regio. Die deskundig zijn op de vier onderdelen. Die worden ondersteund door mensen vanuit het Rijk om die koppeling met het Rijk te houden. In de afgelopen tijd zijn er enorm veel gesprekken gevoerd met allerlei partijen werkzaam in de zorg, onderwijs, gemeentebesturen, experts.

00:33:28

De heer Van der Meulen: Er werd een bijeenkomst gehouden met inwoners in de regio. Het verslag daarvan is als bijlage twee bij de stukken gevoegd. Al de input die opgehaald is heeft richting gegeven aan de agenda. Wat de focus zou moeten zijn, wat belangrijke waarden en operationele uitgangspunten zijn. Die definitieve doelen zijn eerder al in conceptvorm besproken in verschillende gremia. Gemeenten hebben met andere partijen best veel invloed. Nogmaals, we leveren input maar we gaan er niet over. Dat is best ingewikkeld. We zitten in totaliteit met dertien gemeenten aan tafel. Iedereen heeft daar een opvatting over.

00:34:23

De heer Van der Meulen: Op dit moment zijn de kwartiermaker en zijn team heel druk bezig om na vaststelling van het memo met de definitieve doelen op zoek te gaan naar: wat zijn effectieve werkwijzen waarmee die doelen gerealiseerd kunnen worden? Daarvoor organiseert hij expertmeetings en gesprekken met stakeholders. In de regel zijn het vooral expertmeetings waar vertegenwoordigers van gemeenten aan tafel zitten, waar wetenschappers aan tafel zitten die verstand hebben van effectieve interventies en van het bereik ervan, het monitoren ervan.

00:35:11

De heer Van der Meulen: Daarna wordt in tweetrap de agenda ter instemming aan het college aangeboden. Na de zomer is er een eerste bespreking over de contouren van de agenda. We hebben ook bepleit om niet gelijk een concept te bespreken,

maar eerst de contouren te zien. Zodat we daar nog iets van kunnen vinden. Als het gaat om het instemmen van de agenda zal het zo zijn dat het instemmen door het college pas plaatsvindt wanneer de raad in gelegenheid is gesteld om een zienswijze kenbaar te maken over de agenda. Dat is het vervolg. Zijn er nog vragen?

00:36:00

Voorzitter: Ik zie D66.

00:36:03

Mevrouw Gietema: Ik lees dat er voor de effectieve werkwijzen expertmeetings zijn en gesprekken met stakeholders. Ik vroeg me af: worden inwoners geschaard onder één van die twee noemers die op de slide stonden?

00:36:17

De heer Van der Meulen: Als het gaat over na vaststelling van de doelen, nadenken over: wat zijn effectieve interventies? Dan kan ik mij voorstellen dat het gaat om wetenschappers die verstand hebben van bijvoorbeeld kansrijke start of mensen die verstand hebben van armoedebeleid. Dat die worden ingevlogen. Welke keuze de kwartiermaker daarin maakt dat weten wij niet. We zijn natuurlijk heel erg nieuwsgierig naar: welke experts ga je allemaal spreken? Er is niet een lijstje, omdat iedereen zich vervolgens gaat bemoeien met dat lijstje. Het is echt het domein van de kwartiermaker.

00:37:03

Voorzitter: Zijn er verder nog technische vragen? Nee. Dat betekent dat ik u graag wil bedanken voor de presentatie. Dat betekent dat we doorgaan naar het volgende gedeelte van deze avond. De collegebrief nodigt uit tot een zienswijze. Dan zou ik nu eerst graag het woord willen geven aan de wethouder om de visie van het college op de doelen met u te delen. De wethouder krijgt nu eerst het woord.

00:37:36

Mevrouw Jongman: Dank u wel, Voorzitter. Heel fijn om het met u allemaal te kunnen delen. We begonnen ooit met de parlementaire enquête. Daar werd een antwoord op geformuleerd in Nij Begun. Daar zijn we begonnen met een onbeschreven blad: hoe ga je dat nu doen? Hoe ga je de doelen die geformuleerd hebben in Nij Begun vorm en inhoud geven? Dat is best ingewikkeld, maar ik moet zeggen dat ik enthousiast ben over de aanpak van de kwartiermaker. Hij heeft met ontzettend veel mensen gesproken maar ook met ontzettend veel inwoners. Zij zijn tenslotte degenen waar we het allemaal voor doen. Ik denk dat een heel aantal van u inwoners gesproken heeft. We kunnen huizen versterken of allemaal technische dingen doen of stenen stapelen, maar wat het met de mensen doet daar moeten we heel erg actief mee bezig zijn. Ik ben heel blij dat we überhaupt deze stappen gezet hebben.

00:38:32

Mevrouw Jongman: Wij zijn positief over de doelen die Henk Nijboer geformuleerd heeft. De inhoud is daar heel erg in bepalend geweest. Ik vat het kort samen: de sociale agenda gaat zich echt richten op de jeugd. Hoe kunnen we jongeren een betere toekomst en kansen geven en daarmee ook die hele regio de goede start geven? Uiteraard is daar alle aandacht voor de ellende van de aardbevingen, maar ook de erkenning dat er wat met de trots en identiteit in onze gebeurd is. Dat we die weer terug willen halen. We vinden het belangrijk dat het om een structurele

verbetering moet gaan van de kwaliteit van leven. Dat vraagt om een structurele investering. Dat kunnen we met dit programma. Een paar andere steden hebben dit ook: Rotterdam en Heerlen. Dan zijn wij met dertien gemeenten de derde in Nederland die dat doet.

00:39:28

Mevrouw Jongman: Het moet ontwikkeld worden met een brede maatschappelijke coalitie. Wij kunnen dat als gemeente allemaal niet zelf. We hebben andere partijen nodig. Daarom is het van belang dat je die doelen op een goede manier formuleert. We hadden in eerdere concepten wat opmerkingen. Meneer Vermerris had een terecht punt: als je een analyse maakt en je kijkt in het niveau van verschillen bijvoorbeeld in brede welvaart, als je dan de gemene deler neemt van een gemeente, lijkt het allemaal best goed. Als je inzoomt op een wijk of een buurt of zoals de wijkvernieuwingswijken, krijg je heel ander beeld. Daar hebben we gezegd: het kan niet zo zijn dat de gemene deler leidend is voor wat we de komende periode willen gaan doen.

00:40:16

Mevrouw Jongman: We hebben aangegeven dat de sociale agenda, u heeft net een andere discussie gehad over de CIA en binnenkort de begroting. Het is niet bedoeld om gaten te vullen die het Rijk heeft laten vallen. Het moet structureel iets toevoegen en iets brengen. We hebben aan de doelstellingen zitten sleutelen. Dat je concreter in tijd formuleert welke resultaten je wilt bereiken. Het Rijk geeft aan daar behoefte aan te hebben.

00:40:51

Mevrouw Jongman: De vraag van mevrouw Jones is een terechte. Je wilt natuurlijk aan kunnen geven: wij krijgen middelen van het Rijk, daar gaan we dit en dat voor doen. Dat betekent dat we iets gaan bereiken met elkaar. Tegelijkertijd wil je jezelf niet helemaal op slot zetten. Het vergt het goede gesprek met het Rijk dat een deel van het budget levert en een goed gesprek met de regio. Dat we kunnen waarmaken waar we voor zijn gegaan. Ik ben daar best enthousiast over en in de timing die we de komende periode met de kwartiermaker hebben aangegeven, om het te concretiseren. Dat is een spannend moment. Ik ben enthousiast over de doelstellingen.

00:41:37

Mevrouw Jongman: Een ander ding wat we hebben ingebracht, er zouden nog maar twee momenten komen waarop zeg maar al die bestuurlijke overleggen plaatsvinden. De eerste keer was het bij het concept sociale agenda en de tweede keer het vaststellen van de definitieve agenda. Wij hebben aangegeven dat we een extra stuurgroep willen om te kijken wat er ligt, raakt dat de bedoeling, doen we het goede voor de inwoners en dat op een tijdige manier te kunnen bespreken. Ik moet zeggen dat de kwartiermaker er heel erg voor openstaat. Dat hij aangeeft de komende periode in gesprek te gaan. Er vinden bijeenkomsten in de regio plaats. Die hebben afgelopen periode plaatsgevonden in Groningen, Wirdum en Stadskanaal. In andere plaatsen vinden ook dit soort gesprekken plaats. Iedereen die daaraan deel wil nemen, is daar welkom.

00:42:28

Mevrouw Jongman: Voor mij is deze input zoals het nu voorligt met deze

doelstellingen een goede manier om verder te bouwen. Om wat we graag willen, het beste voor onze inwoners, met die doelstellingen te kunnen bereiken.

00:42:51

Voorzitter: Hartelijk dank aan de wethouder. Een vraag aan de wethouder van GroenLinks.

00:43:02

Mevrouw Jones: Dank u wel, Voorzitter. Ik heb een aantal vragen. Ten eerste in reactie op wat de wethouder net zei over die resultaatsverplichting. Ik vroeg me af of zij er iets meer op kan reflecteren: zou dat bijvoorbeeld iets zijn dat wij kunnen toevoegen in die zienswijze of is dat juist iets waar we voor moeten oppassen? Is de inspanningsverplichting beter? Dat zou een vraag zijn. Mijn tweede punt gaat over armoede. Armoede is nu één van de doelen, maar als we kijken naar de doelen zit die als een soort uitgangspunt in meerdere doelen.

00:43:43

Mevrouw Jones: Meer gezonde levensjaren als je leeft in armoede is lastig. Verbeteren van mentale gezondheid is lastig als je dat vanuit een positie vanuit armoede zit. Is dat iets om aan te zetten? Dat armoede aan de ene kant één van die doelen is en aan de andere kant een soort uitgangspunt? Als we die niet aanpakken kunnen we minder bereiken op die andere doelen. Het punt van jeugdparticipatie. Dat is volgens mij een groep die uitzonderlijk moeilijk te bereiken is. Er komt natuurlijk steeds nieuwe jeugd bij. Is dat misschien iets voor de stuurgroep? Hoe kunnen we zorgen dat die Nij Begun-generatie goed meegenomen wordt in het proces?

00:44:35

Mevrouw Jones: Mijn laatste vraag, Voorzitter: er staat in de brief dat er overlap is tussen de sociale en economische agenda dat ze aan elkaar raken en elkaar versterken. Dat zou een beetje tot overlap of schuring kunnen leiden tussen die agenda's. Is het mogelijk om op het moment dat een soortgelijke brief als nu aan de raad voorligt, dat we iets meer weten, iets meer richting de doelen van die economische agenda, dat we een keer meningsvormende sessie hebben zodat we het daar kunnen over kunnen hebben. Hoe die twee agenda's zich tot elkaar verhouden. Dat waren mijn vragen.

00:45:14

Voorzitter: Dank u wel. Ik maak eerst het rondje met vragen af en dan is het aan de wethouder om te beantwoorden. Student en Stad.

00:45:23

De heer Vermerris: Dank, Voorzitter. GroenLinks neemt de woorden uit mijn mond wat betreft jeugdparticipatie. Ik ben ontzettend benieuwd hoe de wethouder daarop reflecteert. Daarnaast toch naar de operationele principes, want de gemeenten krijgen een heleboel geld voor de uitvoering en krijgen daarmee te maken met de principes van Nij Begun. Ik ben benieuwd hoe de wethouder kijkt naar de principes van Nij Begun en of ze vindt of deze werkbaar zijn en in de uitvoering gebracht kunnen worden.

00:46:08

Voorzitter: Dank u wel. PvdA.

00:46:11

De heer Van Veen: Ik vroeg mij af naar eventuele de samenhang met de hele shadeafhandeling en versterkingsopgave die er ligt. Juist zit er in zo'n enorm lang proces die onzekerheid. Dat zorgt ook voor sociale druk. Ik zie de wethouder enthousiast knikken. Volgens mij snapt ze mijn vraag, dus laat ik het hierbij.

00:46:37

Voorzitter: D66.

00:46:40

Mevrouw Gietema: Ik vroeg me af of we nu dingen in het sociaal domein doen waarvan het college zegt: dit biedt kansen om het meer regionaal aan te pakken.

00:46:52

Voorzitter: Partij voor de Dieren.

00:46:55

De heer Van Zoelen: Er is mij iets helder: die speerpunten komen uit die maatregel vierendertig. Wat ik net een beetje aanstipte is dat niet alle thema's van brede welvaart overlappen. Daar zijn doelen uit voortgekomen. Ik hoorde mevrouw Jones iets zeggen over armoede. Heeft dat niet overlap met andere gebieden als het gaat om aardbevingen en herstel? Er zijn bijvoorbeeld thema's in brede welvaart als het gaat om samenleving en veiligheid. Dat heeft een connectie met armoede. Als het gaat om welzijn en gezonde levensstijl is bijvoorbeeld klimaat en milieu heel belangrijk. Dan vraag ik mij in het verlengde daarvan af of wij misschien daaraan eventueel kunnen aanscherpen op die doelen die daaruit zijn voortgekomen.

00:47:41

Voorzitter: ChristenUnie.

00:47:41

De heer Rebergen: Dank u wel, Voorzitter. Ik hoorde de wethouder net zeggen: de noordelijke wijken. Als gemeenten leggen we daar natuurlijk al erg de focus op. Het raakt heel erg aan de doelen die hier in staan. Hoe zorgen we dat het een zich niet met het andere vermengd? Gaan we ons hiermee echt richten op het aardbevingsgebied?

00:48:08

Voorzitter: VVD.

00:48:09

Mevrouw Jacobs: Ik sluit mij aan bij de vraag van de heer Rebergen van de ChristenUnie. We hebben natuurlijk het aardbevingsgebied en we hebben het gebied van Nij Begun. Dat is de hele provincie en de kop van Noord-Drenthe. Daar zou ik inderdaad graag een antwoord op willen hebben. Ik zou ook heel graag willen horen hoe de samenwerking is met de economische agenda. Daarvan weet ik toevallig dat er een aantal klimaatopgaven in zit. We moeten zorgen dat ze niet in de sociale agenda zitten. Als dat wel zo is, want soms raakt het heel erg elkaar, dat er dan geen dubbel werk gedaan wordt, maar slim wordt samengewerkt.

00:48:48

Voorzitter: Hartelijk dank. Partij voor het Noorden?

00:48:55

De heer Van der Laan: Dank, Voorzitter. Hoe voorkom je dat grote gemeenten en instellingen, en grote bedrijven of onderwijsinstellingen, die vaak aan het cofinancieringsprincipe kunnen voldoen, straks niet alleen aan de knoppen zitten? Hoe betrek je het mkb of kleine wijkorganisaties en dorpscoöperaties erbij? Die kunnen vaak niet aan die hele hoge eisen voldoen van cofinanciering en alles goed inregelen.

00:49:41

Voorzitter: Hartelijk dank. Volgens mij zijn dat alle vragen vanuit de raad. Dan geef ik de wethouder weer het woord.

00:49:51

Mevrouw Jongman: De vraag van mevrouw Jones: resultaat of inspanning. We gaan wel voor die resultaten. We willen graag dat de jongeren over dertig jaar meer kansen hebben en terugkijken. Dat we iets bereikt hebben wat we immers gevraagd hebben. Tegelijkertijd moet je af en toe een soort landing hebben dat je na vijf jaar terugkijkt: wat hebben we met elkaar gedaan? Is dat op een goede manier gegaan? Zodat je bij wijze van spreken voor de volgende vijf jaar zou kunnen bijsturen. We willen wel resultaten bereiken, maar daar spannen we ons voor in. Dat zit een beetje er tussenin. Je maakt met elkaar afspraken dat je zegt: dit willen we bereiken. Als het allemaal niet helpt, dan moeten we zeggen: we moeten het anders doen. Ik geloof in deze doelstelling, omdat je daarmee duidelijke stappen kunt zetten in alle punten die we hebben. Armoede is inderdaad een probleem wat in brede zin speelt. Daar kunnen we een hele avond over vullen: waar komt het door? Wat is het kip en wat is het ei? Daarom vind ik het mooi dat het in een aantal doelstellingen terugkomt. Als je een kans hebt op meer en beter onderwijs, of je van de verlengde schooldag en je krijgt door cultuur, sport en bewegen en door anderen meer kansen in het leven, dan hebben wij onze doelstelling bereikt.

00:51:17

Mevrouw Jongman: In die zin zit het denk ik overal wat in. Dat geldt denk ik ook voor ons algemene gemeentelijke beleid dat we daar op meerdere vlakken proberen in te zetten. Als je naar de hele regio kijkt en je kijkt naar de Josse de Voogd-kaart, dan zie je echt de randen waarbij je denkt: daar moeten we aan de slag. Jeugdparticipatie: er is een groep, Jong in Groningen, die betrokken is in het hele proces. Zij zijn de hele tijd meegenomen in het proces. Iedere jongere kan natuurlijk op die inlooptagen langskomen en erbij komen. Ik denk dat Henk Nijboer er zeker een aantal gesproken heeft. Als u het hebt over de overlap van de sociale en de economische agenda.

00:52:19

Mevrouw Jongman: Het zou kunnen zijn dat we een op een gegeven moment vragen of de kwartiermakers misschien iets beeldvormend kan komen toelichten. Het lastige is dat de een iets verder in het proces zit, omdat die langer bezig is dan de ander. Mag ik erover nadenken wat de beste vorm is om u hierin te bedienen? Dat we de voortgang van de sociale agenda niet laten hinderen door de economische agenda, maar tegelijkertijd zitten de twee heren in hetzelfde gebouw. Zij schakelen dagelijks met elkaar over waar zij mee bezig zijn. Het kan best zijn dat de economische doelstelling, stel we bouwen een onderneming waar mensen aan het werk kunnen,

waar jongeren voor opgeleid worden, dan versterken die twee agenda's elkaar. Het is zeker niet de bedoeling dat zowel een onderneming gestart wordt in de economische als in de sociale. Mag ik terugkomen op uw vraag hoe ik u daarin het beste bedien? Ik vind het lastig om dat aan u voor te leggen zonder mensen zelf gevraagd te hebben. Daar kom ik op terug. Nij Begun en principes: wilt u uw vraag nog een keer toelichten?

00:53:38

Voorzitter: Student en Stad.

00:53:40

De heer Vermerris: In de sociale agenda staat een zevental operationele principes. Deze principes roepen op dat het zoveel mogelijk bij de uitvoering moet zitten en dat er zo weinig mogelijk geld aan andere zaken verspild moet worden. Ik was benieuwd hoe de wethouder daarop reflecteert als zij deze sociale plannen gaat implementeren in deze gemeente.

00:54:04

Mevrouw Jongman: Volgens mij wordt er iedere keer aan getoetst. De mensen die er dagelijks mee bezig zijn kennen het rapport uit het hoofd. In die zin speelt daar heel veel. Daar wordt naar gekeken. Het is echt niet bedoeld om bij allerlei clubs geld te laten hangen zonder dat we het doel bereiken. Die operationele uitgangspunten worden meegenomen. Die zijn natuurlijk goed. Die worden meegenomen in de sociale en de economische agenda. Daar gaat echt niet omheen gelopen worden. De samenhang schadeafwikkeling, versterking: dat klopt. Dat proces loopt nog steeds door. Soms gaat het wat sneller, soms wat langzamer. Dat is afhankelijk van in welke fase van het proces mensen zitten.

00:55:00

Mevrouw Jongman: We proberen daar steeds stappen in te zetten. Daar heb ik het met de begeleidingscommissie over. Wat dat met zo'n gemeenschap doet dat klopt. Daar is dit programma een antwoord op. Niet alleen dit programma. Los daarvan hebben we aardbevingscoaches die bijvoorbeeld in Ten Boer werkzaam zijn en mensen proberen te ondersteunen. Er vindt nu al ondersteuning plaats in die gemeenschappen. We proberen met die sociale agenda antwoord te geven en met de coaches die er zijn. Ook de inloopsprekuren bij versterken en vernieuwen moet ik zeker nog noemen.

00:55:43

Mevrouw Jongman: D66 vraagt: wat we hier al doen, zou dat regionaal een goed plan zijn? Henk Nijboer is overal langs gegaan. Goede voorbeelden worden gedeeld. Als Oude Pekela een prachtig voorbeeld heeft van project en dat zou ook goed voor ons zijn, dan is dat zeker iets om te inspireren. Of vice versa: wij hebben een mooi project en we kunnen aangeven dat het helpt, dan kunnen we dat zeker delen. De manier waarop we daarin opereren is natuurlijk wel dat we regionaal proberen hetzelfde aan te bieden. Bijvoorbeeld Kansrijke Start, als dat iets is wat die doelen dient, zou dat in de hele regio een voorbeeld van een project kunnen zijn wat in de uitvoeringsagenda komt.

00:56:35

Mevrouw Jongman: Partij voor de Dieren stelt best vragen. Brede welvaart is het

uitgangspunt waar heel veel zaken nu uit voortvloeien. We kunnen niet de hele wereld op onze schouders nemen van deze sociale agenda. Hoe graag ik het zou willen. Het betekent dat je niet alle doelstellingen kunt bereiken. Dat je niet alles kunt doen. Daarom hebben we o die doelstellingen geformuleerd. Anders is het van allerlei projecten die we gaan doen waardoor je die doelstellingen niet bereikt. Tegelijkertijd is wat u zegt, veiligheid in gezinnen of veiligheid rondom gezinnen een punt.

00:57:10

Mevrouw Jongman: Stel, we investeren in kinderen door middel van hele goede opleidingszaken, maar de hele wereld eromheen is onveilig dan moet je misschien kijken of je daar lokaal misschien nog in kunt ondersteunen. Er zal een soort samenhang zijn in wat we in de sociale agenda doen en wat we lokaal doen. Over het thema zorg en veiligheid is zeker gesproken. Ik denk dat die terugkomt in de uitvoeringsagenda's. Het moet passen bij de doelstelling, maar vergt een ander debat. Meer een veiligheidsdebat over wat de oorzaak is van bepaald gedrag.

00:57:56

Voorzitter: Partij voor de Dieren, u mag het woord.

00:58:03

De heer Van Zoelen: Ik begrijp het. Eigenlijk is de vraag: wat kunnen we nog aan zienswijze doen? Doen we zelf nog regionaal dingen op veiligheidsgebied? Ook klimaat en samenhang zijn thema's in brede welvaart waarvan je zou denken: misschien kunnen we de doelstelling een klein beetje aanstippen. Wat kunnen we hier nog doen?

00:58:31

Mevrouw Jongman: U kunt alles doen wat u wilt. We kunnen niet alle problemen oplossen. Het is belangrijk om die focus te houden. Omdat deze focus komt uit al die gesprekken die gevoerd zijn, alles wat Henk Nijboer gehoord heeft in al die bijeenkomsten waar hij geweest is. Ik ben heel enthousiast over deze doelstelling om op deze wijze aan deze doelen te werken en dat over vijf jaar te bekijken. Mocht het over vijf jaar zijn wat u zegt, dan moet je misschien het doel weer aanscherpen en zeggen: dit was niet helemaal de richting. Ik vind dit een heel goed uitgangspunt om de komende periode in regionaal verband aan deze doelen hard te werken.

00:59:20

Mevrouw Jongman: In antwoord op zowel VVD als ChristenUnie: er is ook nog een aardbevingsgebied. Dat zijn de vijf gemeenten die echt direct betrokken zijn en daarnaast heb je de vijf andere gemeenten plus de drie Noord Drentse. De doelstellingen waar we het nu over hebben gelden voor de dertien. Los van de dertien is er nog een programma waar ik de begeleidingscommissie al een aantal keer over geïnformeerd heb. Dat is de tafel sociaal en gezond. Daar zijn middelen voor beschikbaar om extra op alles wat er sociaal met mensen gebeurd is gecommiteerd voor de inwoners waar het minder mee gaat nog extra zaken op sociaal vlak te kunnen bieden. Dubbelwerk sociaal en economisch had ik al geantwoord in antwoord op mevrouw Jacobs. De partij van het Noorden zegt: het kan niet zo zijn dat grote instellingen er met de poen vandoor gaan. Tegelijkertijd kan ik niet voorspellen hoe de uitvoeringsagenda verder uitgevoerd gaat worden. We kunnen het niet alleen.

01:00:32

Mevrouw Jongman: Tegelijkertijd ben ik met u van mening dat we goed moeten kijken dat het moet gaan om de mensen waar we het voor doen. Dat we daar een uitvoeringsprogramma naast leggen. Dat het de goede partij moet zijn die dat uitvoert en dat we die daar op kunnen aanspreken. Of dat nu een grote of een kleine partij is, het gaat om het doel wat je wilt bereiken met die instelling die je daarvoor aan de slag wilt zetten. Ik doe nu geen kwalificatie over groot of klein. Het moet goed zijn. Het moet kwalitatief iets opleveren en daar zullen we zeker de kwartiermaker en alles wat er de komende periode staat te gebeuren op aanspreken.

01:01:31

Voorzitter: Eerst zou ik graag willen vragen of vanuit het regioberaad, waarin onze raad door Justine Jones en Tom Rustebiel vertegenwoordigd wordt, daar wordt gevraagd dat de raden en de staten op gezette tijden betrokken worden bij de processen rondom Nij Begun. Dat geldt ook voor de sociale uitvoeringsagenda. De vraag is aan Justine en Tom of jullie vanuit het regioberaad iets willen toevoegen aan dit proces.

01:02:00

De heer Rustebiel: Wij zijn door jullie benoemd in de gemeenschappelijke regeling regioberaad. Het is ons doel om te zorgen dat onze gemeenteraad zo maximaal mogelijk aan de bal komt en invloed heeft in het proces. Een voorbeeld daarvan was de reactie op de internetconsultatie Groningenwet. Waarin jullie rond de meivakantie in hele korte tijd weliswaar hebben kunnen reageren op de wet. We hebben die namens alle raden en staten nog kunnen versturen. Eenzelfde soort vraag ligt nu weer voor. Het college wil reageren op die internetconsultatie. We hebben nagedacht over een goede vorm in het regioberaad: hoe zouden we dat het beste kunnen doen? Het idee is dat het college van Groningen op 10 juli met een brief naar jullie toekomt met de zienswijze op de Groningenwet en de internetconsultatie. Daar kunnen jullie binnen een week op reageren.

01:03:00

De heer Rustebiel: We gaan de input verzamelen. Dat kan opgestuurd worden door het college naar de wetgever. Dat moet op deze manier omdat de zomervakantie over de internetconsultatie heen valt. Wij denken dat dit een pragmatische wijze is om net als de vorige keer, invloed te hebben op het proces. Het voorstel zoals ik het nu citeer wordt aan alle raden en staten voorgelegd. Zodat we dit samen kunnen doen en niet elke raad of provinciale staten op een andere manier hiermee omgaan. De vraag nu is: gaan jullie akkoord met het idee dat jullie op die collegebrief gaan reageren? Dat het college jullie input verwerkt en dat die mede namens jullie verstuurd gaat worden? Dat is de procesvraag die ik zou willen stellen.

01:03:47

Voorzitter: Ik zie dat Justine vanuit haar rol in het regioberaad wil reageren.

01:03:53

Mevrouw Jones: Dank u wel, Voorzitter. Een kleine toelichting. Wij hebben in de meivakantie waar we alle fracties heel snel gelukkig hebben gereageerd, dat was een soort pre-consultatie dat was een soort uitzonderingspositie dat staatssecretaris Veilbrief staatssecretaris tegen het regioberaad heeft gezegd: we willen dat jullie een aparte manier krijgen om jullie input te geven. Nu is de officiële internetconsultatie op

diezelfde Groningenwet. Dat nog ter nuance. We hebben in een eerder stadium feedback gegeven. Nu is er de nieuwe mogelijkheid om net zoals iedereen in Nederland op die internetconsultatie te reageren. De optie die nu voorligt is om een soort zienswijze op de Groningenwet in te leveren.

01:04:49

Mevrouw Jones: Dan zijn er twee opties: of we doen dat als raad afhankelijk van het college. Dat zou betekenen dat er een extra sessie moet komen in september. Dat geeft veel tijdsdruk als we dat als raad zelf willen doen. De andere optie is dat wij in reactie op een collegebrief die eraan komt, vragen aan het college om onze reactie mee te nemen. Dat ter verduidelijking op de heer Rustebiel. Dat zijn de opties die er zijn. Er is natuurlijk nog de optie om niks te doen. Vanuit het regioberaad zouden wij adviseren om nu wat te doen, omdat wij steeds zeggen: wij willen in positie gebracht worden. Het zou jammer zijn als we de mogelijkheid hebben om iets te zeggen, zeggen dat we niks willen zeggen.

01:05:42

Voorzitter: Ik zag een vraag van de VVD.

01:05:45

Mevrouw Jacobs: Ik begrijp waar naartoe gestuurd wordt. Wat ik heel ingewikkeld vind is dat nu gevraagd wordt om aan te sluiten bij de collegereactie terwijl ik de college-reactie volgens mij niet heb. Dat vind ik heel ingewikkeld. We zijn het hier vaak over eens geweest. Om nu te zeggen: ga akkoord met de reactie van het college, terwijl dat een blanco papiertje is, gaat mijn fractie te ver. Ik heb dit natuurlijk niet kunnen overleggen. Daar moet een modus in gevonden worden wat mij betreft.

01:06:22

Voorzitter: Ik grijp in als Voorzitter. Het voorstel zou kunnen zijn om te wachten tot de brief van het college komt op 9 of 10 juli. Dat daar vervolgens reacties vanuit de partijen op kunnen worden gegeven die worden meegegeven aan het college.

01:06:45

Mevrouw Jacobs: Dat kan ik me goed voorstellen. Alleen dan hebben we ongeveer nog één week en dan gaat het reces in. Tussen 9 en 17 juli heb ik het heel druk met andere dingen. Dan hebben we een voorjaarsdebat. Als ik op 10 juli wat krijg en naast de voorbereiding van het voorjaarsdebat nog een serieuze reactie moet geven op deze, gaat mij dat net wat te ver. Dat moet ik met mijn fractie overleggen.

01:07:17

Mevrouw Jacobs: Ingaand op het proces: in hoeverre zou het in september gehaast zijn? Dit is ook vrij gehaast. Dit is zeven dagen voor het voorjaarsdebat. Als ik kijk in september, als we daar iets meer tijd hebben. Misschien gaat er dan nog een zomer overheen, maar ik ben benieuwd: hoe zou dat in september er specifiek uitzien?

01:07:41

Voorzitter: We zetten de hulplijn in van de griffier.

01:07:47

Griffier: Voor de duidelijkheid: wij waren bezig met de sociale agenda. Dat is nog niet klaar, want daar moeten we zo direct weer naar terug. Daar ligt de vraag voor: wil de raad van Groningen daar een zienswijze op afgeven, of volstaat de toelichting en het

gesprek dat we hier hebben? Dat is één vraag. Dat is iets heel anders dan de internetconsultatie op de Groningenwet. Twee heel verschillende dingen. We hebben heel snel geschakeld dus ik dacht ik: pak hem terug, want anders gaan de dingen werkelijk door elkaar lopen. Die consultatie, dat gaven Justine en Tom al aan, we hebben dat mooie proces gehad van die regio consultatie. Weliswaar heel snel, maar dat was niet anders. Dat is echt uniek geweest. Dat heeft zich allemaal afgespeeld in het regioberaad, dat daar die toezegging van de staatssecretaris kwam. Die internetconsultatie kan, maar hoeft niet. Dat is gezegd.

01:09:03

Griffier: We hebben die regioconsultatie al gehad. Daarvan is afgesproken om die weer centraal te organiseren. Op 9 juli ligt in alle colleges eenzelfde reactie voor ter instemming om af te geven aan de staatssecretaris. Of de mensen die bezig zijn met die Rijkswet. Dat is een centraal georganiseerd proces. Daar gaat veel afstemming aan vooraf. Dat is niet niks op 10 juli. Dan is de vraag: hoe gaat de raad daarmee om? Wij kunnen daar nu niks over zeggen want het is er niet. Daarvan kunnen we op dat moment zeggen: hier gaan we wat mee doen. Dat kan een schriftelijke inbreng zijn van alle raden. De bijdrage moet er liggen op 10 september. We zijn allemaal volgens mij 3 september pas weer terug. Dan is de vraag hoe we daarmee omgaan. Daar kunnen we nog iets mee, maar er komt nog iets. Het is inderdaad prematuur om daar nu een definitief oordeel over uit te spreken. Nogmaals, deze consultatieronde wordt weer heel goed voorbereid. Het is niet dat jullie het bos in gestuurd worden zonder dat er iets ligt. Dat is wel van belang om te vermelden.

01:11:01

Voorzitter: Hartelijk dank voor de toelichting. Als ik het mag samenvatten: het voorstel is om de brief af te wachten en te kijken of de raad met een schriftelijke consultatie, schriftelijke reactie naar college toe kan leven. Ook gezien de ongelukkige planning rond de zomervakantie. Dat het college die schriftelijke input vanuit verschillende partijen mee kan nemen in de reactie die uiterlijk 10 september verstuurd wordt. Dat is het voorstel. PvdA?

01:11:36

De heer Van Veen: Is dit het moment dat wij onze mening geven over dat voorstel?

01:11:42

Voorzitter: Nee, het zijn twee onderwerpen waar wij vanavond onze mening over moeten geven. Hier doe ik een poging om het stukje af te concluderen. Dat gaat over de Groningenwet en het proces daarom. Dat is waar we het net over hadden gehad. En die brief die op 9 of 10 juli bij het college ligt. Daarna wil ik weer teruggaan naar het stuk waar we het gaan hebben over het sociale gedeelte. Daar krijgt u natuurlijk wat langer de tijd voor. Is iedereen akkoord met de voorgestelde werkwijze voor het stuk over de Groningenwet, dus schriftelijke reactie van de partijen? Dan denk ik dat het handig is als de griffie nog via de dagmail met een tijdslijn komt voor wanneer de schriftelijke reacties van de partijen binnen moeten zijn.

01:13:07

Voorzitter: Dan gaan we nu door naar het stuk over de sociale uitvoeringsagenda. Daar is de vraag ten eerste: wil de raad een aparte zienswijze nog indienen en zo ja, wat zou die zienswijze moeten zijn? Daar mag u als fracties nu een meningsvormende sessie over doen. Over de sociale agenda.

01:13:44

Voorzitter: Er zijn twee verschillende vragen, twee verschillende brieven, twee verschillende onderwerpen. Het ene is de Groningenwet en hoe we daar de besluitvorming voor organiseren. Vooral onze inspraak als raad. Daar hebben we net over gehad of dat schriftelijk kan, zodat het college dat mee kan nemen in hun reactie. Dan hebben we het andere punt wat in dezelfde sessie zit, maar een ander punt is. En dat is de sociale uitvoeringsagenda. Daar hebben we nu de tijd voor om van mening te wisselen als fracties onderling. Daar hoeft geen schriftelijke reactie voor te komen. Daar kan de wethouder en degenen die hier namens ons in het regioberaad zitten, horen wat jullie fracties daarover te zeggen hebben. Welke fractie mag ik daarover het woord geven? ChristenUnie.

01:14:51

De heer Rebergen: Dank u wel, Voorzitter. Er werd over de sociale agenda gevraagd: willen we daarover onze opvattingen geven zodat we weten of we een zienswijze willen indienen. Ik heb hem natuurlijk gelezen. Erg mooi dat zevenhonderd mensen naar die bijeenkomsten zijn gekomen. De hoofdrichtingen die daaruit voortkomen, namelijk de jeugd, armoede, mevrouw Jones zei het net al: het zit door die doelen heen. Dat geldt ook voor jeugd. Die zit door die verschillende doelen heen verwerkt, maar ook zeker de trots van Groningen.

01:15:34

De heer Rebergen: De aardbevingsproblematiek heeft veel effect op de mensen in het gebied gehad. Nog steeds, want we zijn er nog lang niet. Dat maakt dat het best lastig is om hiermee aan de slag te gaan. Dat is al eerder geweest bij het MPG dat we hebben gezegd: eerst dat. Toen is de voorwaarde gesteld. Ik denk dat wij op het moment zijn dat we vooruit moeten gaan kijken. Wat dat betreft is het heel goed dat vanuit Nij Begun de economische en de sociale agenda er is. Wat wij goed vonden om te lezen, is dat de basiswaarde van samenredzaamheid en gemeenschapszin de basis vormen voor dit plan. Wij kunnen ons goed vinden in de doelen die daar gesteld zijn. Het moet natuurlijk verwerkt worden in de indicatoren, maar dat komt in de uitwerking. Wij kunnen ons hier goed in vinden en wat ons betreft is eens zienswijze niet nodig.

01:16:35

Voorzitter: Dank u wel. Welke fractie mag ik het woord geven? PvdA.

01:16:37

De heer Van Veen: Dank voor het woord, Voorzitter. Volgens mij is het sowieso goed dat we een zienswijze geven waarbij de zienswijze ook kan zijn dat we het helemaal eens zijn met de doelen. Ik denk dat het juist van belang is, juist dit grote nieuwe programma wat nu opgezet wordt, dat we daar in onze raden en staten over debatteren. Waarbij natuurlijk de conclusie kan zijn dat we het eens zijn. Dan nog is dat debat denk ik nodig. In mijn woordvoering zou ik ingaan op de inhoud. Dan op de waarde en de uitgangspunten. Tenslotte specifiek over die rol van raden en staten. Eerst de inhoud. De PvdA-fractie is groot voorstander van de keuze om de nadruk op kinderen en jongeren te leggen. Juist bij zo'n meerjarig programma denken we dat investeringen in de jeugd, zoals een verlengde schooldag of extra onderwijspersoneel uiteindelijk de hele provincie vooruithelpen. Juist dankzij het betere onderwijs zullen die jongeren actiever en beter meedoen in de maatschappij

en zo in Groningen mooie huizen bouwen, mooie kunst maken, liefdevol zorg geven of gedurfd ondernemen. Daarmee helpen we uiteindelijk niet alleen die kinderen en die jongeren, maar heel Groningen.

01:17:36

De heer Van Veen: Andersom hebben we arbeidsprogramma's nodig zoals bijvoorbeeld de basisbaan of projecten met baangaranties om volwassenen die nu lang aan de kant staan, aan het werk te krijgen. Het is echt niet te onderschatten hoe belangrijk het is en wat het doet voor een huishouden als een ouder weer aan het werk gaat. Gelet op de tijd ga ik nu niet al die verschillende punten bij langs, maar ik wil intergenerationele armoede noemen. Ik hoop dat Henk Nijboer en zijn team daarbij de lessen van onder alle Tim Jongens en wat we in de gemeente Groningen al doen, te harte nemen en kijken naar ervaringsdeskundigen rondom armoede. Niet alleen naar experts. De echte experts zijn natuurlijk de ervaringsdeskundigen, maar in de bewoording is dat vaak niet zo. Dan nog de waarden en de uitgangspunten. Dit gaat meer over het operationele: hoe gaan we dit geld uitgeven, hoe gaan we deze doelen realiseren?

01:18:24

De heer Van Veen: Hierbij zou het goed zijn als er per doel of per bundel van doelen gekeken wordt hoe we dit het beste kunnen realiseren. En daarbij zoveel mogelijk aansluiten op bestaande structuren. Ik kan mij voorstellen dat je voor het ene programma zegt: dat geld gaat naar de gemeentes en de gemeentes mogen het uitgeven. Dat je voor een tweede programma zegt: dat moet naar een nationaal programma Groningen toe en die kunnen dan een loket of werkwijze doorzetten en voor een derde onderdeel zeg je: we geven direct aan de scholen en die mogen hun personeel opleiden. Als het om die waarden en uitgangspunten gaat, missen we de jongerenparticipatie. Daar ging het net gelukkig al over.

01:18:59

De heer Van Veen: Het doet het me goed om te horen dat de wethouder net aangaf dat daar aandacht voor is, want het is echt heel belangrijk dat we dat blijven doen. Tenslotte nog de raden en staten. Ik heb helaas moeten constateren dat we op dit moment echt een Tweede Kamer hebben waar ik weinig vertrouwen in heb. We hebben een grootste partij die beweert dat er geen hongersnood in Gaza is. De afhandeling van de aardbevingen in Groningen staat niet in het coalitieakkoord. Bovendien weten we in Groningen veel beter wat hier nodig is dan in de Tweede Kamer. Daarom pleit ik er voor en volgens mij wordt het geleefd dat we als raden en staten invloed moeten gaan krijgen op Nij Begun. Vandaag zetten we daarvoor een eerste stap, maar ik hoop dat we daarmee de komende tijd doorgaan. Dat we via het regioberaad daar meer invloed in krijgen en dat we bijvoorbeeld de economische agenda binnenkort zullen bespreken.

01:19:56

Voorzitter: Dank u wel. Een korte vraag.

01:20:00

Spreker 1: U noemde de basisbaan als voorbeeld. Als een programma om regionaal op te schalen, omdat mogelijk de hele regio en het noorden van Drenthe daarvan kan profiteren. Is het dan iets waarvan u zegt: dat is financieel iets wat we naar de

regio willen tillen? Dat het bij wijze van uit ons eigen budget gaat, maar omdat als Nij Begun te omarmen. Ik ben zelf zoekende. Ik ben benieuwd hoe u dat ziet.

01:20:38

De heer Van Veen: Ik denk dat we met de basisbaan in Groningen een heel mooie werkwijze hebben. Dat werkt echt heel goed. Volgens mij zou het op die manier breder uitgerold kunnen worden. Waarbij we de lessen uit Groningen kunnen gebruiken om dat in de hele provincie te moeten doen. Volgens mij is het wel dat de basisbaan in Groningen werkt, omdat het onderdeel van de gemeentelijke organisatie is. Zij kennen de mensen, zij weten voor wie het werkt, zij kennen het sociale veld. Als je de basisbaan wilt gaan uitrollen moet je niet een projectorganisatie basisbaan opzetten, maar dan moet je de lessen uit Groningen meenemen naar Midden-Groningen, naar het Hogeland en het daar uitrollen. Ik denk van andere programma's, de verlengde schooldag bijvoorbeeld, dat is wel weer iets waarbij je kunt zeggen: dat gaan we met één organisatie doen.

01:21:18

Voorzitter: U had nog een interruptie van ChristenUnie.

01:21:23

De heer Rebergen: Dank u wel Voorzitter. U geeft de basisbaan als voorbeeld wat regio uit kan rollen. Ik vind het een beetje lastig om dat vanuit de stad te doen. Ik denk dat er in de regio heel veel mooie programma's zijn waar we als stad misschien wat aan hebben. Ziet u dat ook?

01:21:38

De heer Van Veen: Absoluut zie ik dat. Volgens mij is dat juist de kans van Nij Begun. Dat we gaan zien dat er meer mogelijkheden zijn om die programma's met elkaar over te nemen.

01:21:49

Voorzitter: Dank u wel. Partij voor de Dieren.

01:21:51

De heer Van Zoelen: Dank. Wij kunnen ons op zich goed vinden in de doelen. Het is mooi: de focus op de jeugd, het stimuleren van twaalf bevordering, armoede. Dat zijn goede doelen die daaruit voortkomen. Ik had in de vragenstelling mijn zorgen geuit over die thema's van brede welvaart. Dat zijn meerdere thema's die in samenhang moeten beschouwd worden. Wat je in de praktijk ziet, is dat zo'n thema als klimaat en milieu buiten beschouwing wordt gelaten. Dat vinden wij belangrijk. Mevrouw Jacobs maakt een terechte opmerking: er is ook een economisch agenda en daar gebeuren natuurlijk dingen. Daar zijn die thema's aan uitgewaaid. Ik denk dat het belangrijk is als we een zienswijze kunnen indienen en zeker van een groen college die wij hebben, om te zeggen dat we dat groen en het klimaat erg belangrijk vinden. Juist voor die jeugd. Dat we een gezonde planeet achterlaten. Ook als het gaat om mentale welzijn. Voor de gezondheid doet natuur ontzettend veel.

01:22:55

Voorzitter: U heeft een interruptie van de VVD.

01:22:56

Mevrouw Jacobs: Dank u wel, Voorzitter. Ik hoorde de wethouder net zeggen dat het

geld van Nij Begun niet bedoeld is voor datgene wat je zelf had willen doen. U zegt nu: we hebben een college wat groen heel belangrijk vindt. Dan is het toch zo dat u daar zelf geld voor moet reserveren? Daar niet het Nij Begun geld voor moet gebruiken. Een van de uitgangspunten is dat het een surplus is op wat je zelf al doet. Bent u dat met mij eens?

01:23:22

De heer Van Zoelen: Dat ben ik niet met de VVD eens. Wij kunnen een zienswijze indienen en hoe wij ons de toekomst voor ons zien na de gaswinningsellende. Als je de toekomst voor de jeugd voor ogen hebt, zijn dit belangrijke thema's die je zou kunnen meegeven. Die heel goed passen bij de sociale doelen die nu zijn opgegeven. Je ziet in de sociale agenda staan dat daar meer aandacht voor is. Ik denk dat je dat kunt verweven in die sociale doelen. Ik stipte andere thema's aan binnen brede welvaart die wat onderbelicht zijn geweest, zoals veiligheid. Dat is een belangrijk thema. Ook als het gaat om samenleving en samenhang als het gaat om bijvoorbeeld het uiteenvallen van dorpsgemeenschappen door juist die aardbevingsellende: hoe krijg je dat er nog iets beter aangescherpt in?

01:24:09

Voorzitter: U heeft een interruptie van D66.

01:24:13

Mevrouw Gietema: Samenhang en de vraag van de VVD triggert mij. Hoe ziet u de samenhang van de gemeentelijke inzet op bijvoorbeeld groen ten opzichte van wat extra vanuit Nij Begun op groen gericht zou moeten zijn?

01:24:27

De heer Van Zoelen: Gelukkig besteedt deze gemeente veel geld aan groen. Er komt straks een bedrag van 500 miljoen wat in één keer wordt geïnvesteerd, en dan jaarlijks 100 miljoen. Dat is structureel over een generatielang. Dan kun je generatielang met die jeugd meegroeiën. Dit gaat om veel geld waarvan wij denken als Partij voor de Dieren dat je juist een investering in die sociale doelen, in natuur, iets voor de jeugd kunt doen.

01:25:06

Voorzitter: Student en Stad.

01:25:09

De heer Vermerris: Dank, Voorzitter. Als partij kunnen wij ons helemaal vinden in de doelen van deze sociale agenda. We zijn blij om te horen dat het belang van de jeugd en de jongeren zo breed gedragen wordt door de andere partijen in deze raad. Vooral beginnen bij de jongeren vinden wij echt een uitstekend plan. Zij zijn immers de toekomst. Wel zou onze fractie verder willen zien in de uitvoering dat er per doel uitgebreid wordt gekeken naar jongerenparticipatie. Immers, moeten zij aan tafel gaan zitten als dat geld aan hen uitgegeven wordt.

01:25:54

Voorzitter: U heeft een interruptie van D66.

01:25:57

Mevrouw Gietema: Ik vroeg me af of Student en Stad het met D66 eens is dat de jongeren aanzet zijn. Dat er misschien ook een stukje mandaat naar de jongeren zelf

moet gaan. Dat ze niet alleen met ons praten, maar een deel van de uitvoering doen. Zodat ze over dertig jaar kunnen zeggen: hier zijn we trots op en dit hebben we samen gemaakt.

01:26:21

De heer Vermerris: Absoluut. Dat idee deel ik zeker met u. Ik denk dat de jongeren verder in deze uitvoering kunnen bijdragen. Sowieso om nog meer, als je kijkt naar punt tien, de trots in deze provincie te behouden. Misschien te zorgen dat ze hier zullen blijven over dertig jaar. Als we kijken naar de operationele principes: wij vinden dat echt een goede stap in de goede richting. Wel de kanttekening: er komt nu structureel geld, maar we zijn benieuwd in de uitvoering hoe de sociale agenda dit van partners kan gaan afdwingen. Ik snap de principes. Ik zie ze en ik vind ze hartstikke goed. Ik zou graag zien dat ze in de uitvoering werkelijkheid worden en dat bij deze mooie woorden mooie data toegevoegd worden. Wat betreft de indicatoren van de doelen zouden wij graag zien dat er naast de kwantitatieve kant, die we veel zien in deze sociale agenda, wordt ingezoomd op de kwalitatieve kant wat betreft de verdere uitwerking van deze sociale agenda. Zodat we deze voortgang goed kunnen meten en dat het geld wat geïnvesteerd wat gaat opleveren. Ik hoop dat we over dertig jaar een grote stap vooruit kunnen zetten. Dank u wel.

01:27:46

Voorzitter: Dank je wel. VVD voor woordvoering.

01:27:48

Mevrouw Jacobs: Ik wil een punt van orde maken. Ik vind dat we het debat nu afraffelen. We doen geen interrupties meer, omdat er drie debatten in anderhalf uur worden gepland. Ik krijg appjes van inwoners die mee zitten te kijken. Zij zeggen: wij willen vragen stellen. Ik krijg niet meer de kans om dit te doen. Ik weet niet hoe de rest ertegenaan kijkt. Het wordt of half twaalf, of we moeten allemaal snel onze woordvoering doen. Waar ik nu mee begin. Mijn fractie vindt Nij Begun heel erg belangrijk. We zijn trots dat we met elkaar dit hebben kunnen realiseren. Dat de Tweede Kamer dat heeft overgenomen. Ik snap vanuit de positie van de heer Van Veen dat hij wat sceptisch is tegenover het nieuwe kabinet. Meer specifiek ten opzichte van de grootste partij in Nederland. Vergeet niet dat we 150 Kamerleden hebben in Groningen. Ik weet in ieder geval dat een hele hoop partijen zeker niet willen tornen aan datgene wat er gebeurd is. Er is geen sprake van dat bijvoorbeeld de Groningenwet een punt van discussie is het. Dat vervult mij met enig gevoel van vertrouwen. Wat het allerbelangrijkste is om Nij Begun goed te laten landen, is dat schade en herstel mogelijk is. Het verbeteren van mentale gezondheid als je een huis hebt wat nog niet versterkt, is als je strest met het IMG, als je strest met de NCG over een discussie wat er moet gebeuren, dan kunnen we meer dan 500 miljoen erin stoppen, maar dan wordt het niks. Volgens mij is dat heel belangrijk en is het vooral belangrijk dat we doorgaan met de verbetering van de dienstverlening van zowel de NCG en van het IMG. Dat is voor mijn gevoel essentieel om überhaupt Nij Begun te laten slagen. Dat is in ieder geval voor ons heel belangrijk.

01:29:34

Voorzitter: U heeft een interruptie van de SP.

01:29:39

De heer Huisman: Voorzitter, dank. Ik sla aan op de versterking en de nieuwbouw.

Die sociale agenda Nij Begun staat vast. Hoe kijkt u aan tegen het feit dat het nieuwe kabinet wellicht wel kan bezuinigen op schade en herstel?

01:29:59

Mevrouw Jacobs: Alles kan. Wij kunnen er zelf ooit een keer mee stoppen. Ik heb geen signalen dat het gaat gebeuren. Daar houd ik mij aan vast. Ik zal zeker als volksvertegenwoordiging uit Groningen mij daar hard voor maken dat mijn partij dat soort onzinnige standpunten nooit zal innemen. Daar kunt u mij op aanspreken en nog liever zou ik willen dat u daarop vertrouwt dat ik mijn werk als Groninger volksvertegenwoordiger in die zin doe.

01:30:25

Voorzitter: Een vervolginerruptie van PvdA.

01:30:28

De heer Van Veen: Voor een deel ga ik met uw verhaal mee. Natuurlijk, er zijn veel meer Kamerleden en daar hebben we gelukkig meer vertrouwen in. Mijn vraag is: wat betekent dat in uw oog voor de rol van raden en staten binnen het Nij Begun-proces?

01:30:46

Mevrouw Jacobs: Ik heb tegen mijn volksvertegenwoordiger gezegd dat ze vooral zich niet te veel moeten bemoeien, maar dat ze ons het vertrouwen moeten geven om het goede te doen. Ik vind dat wij het vertrouwen moeten geven aan de mensen die met Nij Begun bezig zijn om dat te doen. Wij zijn ook met vierhonderd volksvertegenwoordigers hier in de provincie als we Noord Drenthe er nog bij doen. Ik zou het echt heel erg vinden als wij in Nij Begun dezelfde situatie krijgen, dat er heel veel geld naar ambtelijke ondersteuning, naar plannenmakerij gaat en dat er nog steeds weinig bij onze inwoners terecht komt. Ik vind dat we die rol zo moeten pakken, maar dat we vooral moeten zorgen dat het geld naar de inwoners toe gaat.

01:31:26

Mevrouw Jacobs: Wat wij heel belangrijk vinden is dat we het hele gebied in ogenschouw hebben. Dus stad en ommeland. Wij zijn als stad het grootste, we hebben de meeste mensen. Voor je het weet hebben we de meeste intelligentie, terwijl de meeste ellende natuurlijk in de regio is. Dat we die balans heel goed houden. Voor ons zijn kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren echt heel belangrijk. We kunnen zeggen: de verlengde schooldag helpt om dit of dat te doen. Dus we voeren de verlengde schooldag in. Voor ons is het heel belangrijk dat we meten of de verlengde schooldag langjarig oplevert wat we moeten doen. Anders is het mislukt. Het is niet voldoende als we een plan uitvoeren, maar het is voor ons voldoende als we een plan hebben, we voeren het uit en we monitoren of het datgene oplevert wat we willen. Mijn allerlaatste is dat wij het Nij Begun daadwerkelijk doen voor de surplus en het terugbrengen van de brede welvaart. Dat we het niet gebruiken voor datgene wat ons basiswerk is. Veiligheid is een basistaak van de lokale overheid hier. Ik wil absoluut dat we voorkomen dat we het Nij Begun-geld besteden aan lokale prestigeprojecten wat bij het MPG wel gebeurd is. Dat vindt mijn fractie heel erg belangrijk. Tot zover, Voorzitter.

01:32:44

Voorzitter: Dank u wel. U heeft nog een interruptie van Partij voor de Dieren.

01:32:49

De heer Van Zoelen: Ik begrijp de VVD niet zo goed op dat punt. Brede welvaart is door het Rijk als uitgangspunt genomen door Nij Begun. Dan is het toch de bedoeling dat je brede welvaart in die zin uitvoert en alle thema's meeneemt?

01:33:04

De heer Van Zoelen: Een, maar we krijgen toch g geld om ons werk te doen? We krijgen geld van het Rijk om onze begroting rond te krijgen? Daar heb je allerlei dingen voor te doen. Veiligheid is een basistaak van de gemeente. Die doe je van je begroting, van je 1,3 miljard, om het simplistisch uit te drukken. Hier doe je het extra voor. Dat vindt mijn fractie heel belangrijk. De veiligheid van onze inwoners is een kerntaak van de gemeente. Daar is Nij Begun-geld niet voor bedoeld. Dat is de mening van mijn fractie. Daar mag u anders over denken. Dat is de democratie.

01:33:39

Voorzitter: Ik wil eerst als Voorzitter reageren op het punt van orde. Hartelijk dank daarvoor. Ik denk dat het inderdaad belangrijk is dat we het debat hierover fatsoenlijk kunnen voeren. U heeft gemerkt dat ik interrupties toesta. De vraag is: moeten wij een zienswijze indienen? Zo ja: wat moet er in die zienswijze? Een verdere bespreking van de hele sociale agenda hoeft niet vanavond te gebeuren, Daar hebben we de tijd nog voor. De vraag is of we een zienswijze indienen en wat daarin moet staan. Welke fractie zou ik het woord mogen geven? GroenLinks.

01:34:22

Voorzitter: Dank u wel. Voorzitter. GroenLinks is voor het inleveren van een zienswijze. Zoals ik al eerder zei is het de wens om als raden en staten meegenomen te worden in het proces. We vinden het belangrijk om ieder moment waarop dat mogelijk is, te doen. Wat betreft de zienswijze zelf ontstaat hier discussie over brede welvaart. Daar zitten heel veel indicatoren onder. Als we kijken naar de doelen van de kwartiermaker van de sociale agenda zien wij dat daar een focus ligt op armoede en jeugd. We willen graag benadrukken dat binnen dat thema die twee elementen belangrijk zijn.

01:35:10

Mevrouw Jones: Verder zouden wij als GroenLinks graag van de dienst in de zienswijze willen opnemen hoe het proces nu is verlopen. Wij zijn vrij kritisch op het late verzenden en de snelle reactie die nodig is vanuit raad. We snappen dat de kwartiermaker een opgave heeft dat er voor het einde van het jaar bepaalde dingen moeten liggen. Toch is er al veel langer door raden en staten gevraagd om ons tijdig mee te nemen en in positie te brengen. De doelen zijn nu nog te overzien. Hoewel we hier in het debat zien dat we al discussie voeren over de volgende stap. Die moet voor eind dit jaar er liggen. Daar moeten wij over kunnen discussiëren. Wij willen in die zienswijze graag opgenomen hebben dat wij voldoende tijd hebben om, zodra er meer bekend wordt over programma's, indicatoren en middelen die uit deze doelen vloeien, dat wij voldoende tijd hebben zowel in het debat maar ook in de voorbereiding op het debat, daar goed over in gesprek te gaan.

01:36:15

Voorzitter: Hartelijk dank. Een interruptie daarop?

01:36:19

De heer Van Zoelen: Er moet volgens mij behoorlijk wat in die zienswijze komen te staan. Ik ben benieuwd wat GroenLinks vindt om op dit thema te kijken of het thema klimaat voor de jeugd aangestipt zou kunnen worden.

01:36:36

Mevrouw Jones: Wij zien daar zeker een relatie. Het zit al in andere aspecten. Ook in bredere aspecten van de kabinetsreactie. Wellicht is dat iets om mee te nemen in de programma's. We zijn er niet zozeer op tegen, maar wij willen echt die nadruk op dit moment op armoede en jeugd leggen.

01:37:02

Voorzitter: Hartelijk dank. Welke fractie wil het woord voeren? CDA.

01:37:11

CDA: Ik kan mij aansluiten bij de ChristenUnie.

01:37:18

Voorzitter: Hartelijk dank. Welke fractie wil het woord? D66.

01:37:24

Mevrouw Gietema: Dank. Wij zijn voor het indienen van een zienswijze. Dat beantwoordt de eerste vraag. We zouden graag drie dingen willen meegeven voor die zienswijze. Allereerst: houdt focus. Het moet geen snoepspot worden. We zien hier een uitrol van goede projecten hier en andere projecten elders in de regio. We moeten heel erg die focus houden en voorkomen dat we voor lukraak allemaal kleine dingetjes daar iets van uithalen. Dat geldt voor ons als gemeente, maar ook voor alle andere gemeenten. Dat is het eerste punt wat wij heel belangrijk vinden.

01:38:00

Mevrouw Gietema: Ten tweede: de jongeren. Er wordt heel veel geschreven over voorzieningen voor jongen, programma's voor jongeren. Hier worden programma's genoemd als Vroege Start. Wat we vergeten is hoe we dat samen met jongeren gaan doen. Zij zijn onze toekomstige bestuurders. Mensen die hier het werk moeten verzetten. Volgens mij doen we het goed als de jongeren die over dertig jaar hier een bepaalde rol vervullen trots zijn op wat de staat van Groningen en Noord-Drenthe op dat moment is. Dat doen we niet door het voor hen te doen. Wij zouden willen kijken of we wat meer mandaten kunnen neerleggen. Als voorbeeld de jongerentop. Er is iets opgeleverd door jongeren. Dat ligt al maanden stil. Die jongeren zijn we kwijt. Er was een stevige basis eind vorig jaar neergelegd. Als je dat met jongeren doet en zij geven aan welke thema's belangrijk zijn, dus ik ben het niet eens met de Partij voor de Dieren om daarop te gaan sturen. Klimaat was één van de thema's die door de jongeren zelf is aangedragen. Volgens mij moeten we ons daar niet te veel mee bemoeien. Dat weten de jongeren heel goed zelf. Jongeren denken niet alleen aan zichzelf, maar ook aan alle andere generaties en leefbaarheid en bereikbaarheid.

01:39:10

Mevrouw Gietema: Dan de rol van de raad. We vinden het ontzettend belangrijk dat we hier meningsvormende sessies over kunnen voeren als gemeente. Hoe wij kunnen bijdragen natuurlijk, maar ook wat wij wellicht kunnen loslaten. Omdat we dat optellen naar een hoger niveau. Tot slot over de monitoring: mijn fractie is gecharmeerd meer door de wijze waarop Rotterdam dat doet. We zouden de

zienswijze willen meegeven om wellicht die werkwijze te integreren in de aanpak hier.

01:39:39

Voorzitter: Een interruptie van Partij voor de Dieren.

01:39:42

De heer Van Zoelen: We weten inderdaad dat de jeugd een leefbaar planeet belangrijk vindt voor hun toekomst. Is dat niet een reden om dat als raad, omdat we dat weten, mee te geven?

01:39:51

Mevrouw Gietema: Nij Begun is van alle Groningers en de mensen in Noord-Drenthe. Niet van ons alleen als volksvertegenwoordigers. Wat mij betreft moeten we dat niet in onze tussenlaag te veel proppen. Volgens mij weten de mensen dat heel goed zelf. We hebben nu gepraat met ongeveer 700 mensen op verschillende avonden. Het is pas het begin. Dit is de werkwijze. Elk half jaar moet je overal heen, of nog veel meer. Nee, ik ben het daar niet mee eens. Volgens mij moeten we het proces goed faciliteren en komt de inhoud vanzelf.

01:40:25

Voorzitter: Een hele korte interruptie.

01:40:28

De heer Vermerris: Voorzitter, ik was vergeten dat Student en Stad heel graag een zienswijze wil indienen.

01:40:36

Voorzitter: Dank voor de verduidelijking. Ik zag SP voor de woordvoering.

01:40:41

De heer Huisman: Voorzitter, dank. Ik had me voorbereid op een hele andere meningsvormende sessie dan we die nu hebben. Wat betreft de zienswijze kan ik mij aansluiten bij het verhaal van GroenLinks. Ik wil toch wat kwijt. Volgens ons staan de doelen uit de sociale agenda ernstig onder druk zolang onze inwoners niet kunnen wonen in een veilig en duurzaam huis. Zij zich zorgen moeten blijven maken over hun woonsituatie.

01:41:08

De heer Huisman: Voor het bereiken van de sociale en economische doelen is het voor de SP van wezenlijk belang dat de afhandeling van schade, het versterken en het aanpakken van ongelijkheid op één blijft staan. Dat daar nooit op bezuinigd mag worden. De VVD geeft aan: dat gaat niet gebeuren, maar ik vrees. Het schrijnende is echter dat zestig jaar de bodem onder Groningen is leeggezogen door bedrijven als Shell en Exxon. Zij hiermee kapitale winsten hebben opgestreken en de Groningers nu zeker dertig jaar nodig hebben om aansluiting te vinden bij de rest van Nederland op het gebied van kansengelijkheid, armoede, wegwerken van mentale ongezondheid en arbeidsparticipatie.

01:41:52

De heer Huisman: De afgelopen zestig jaar is Groningen door zowel verschillende kabinetten en de aandeelhouders van Shell en Exxon gezien als een winstgevend project. En is het welzijn van Groningers voor hen niet van belang geweest. Met als

gevolg een dertigjarige hersteloperatie, achterstanden en littekens bij de huidige bewoners. Die nooit meer weggenomen kunnen worden. Zie het verhaal van de familie Dijkema uit Middelstum vandaag in het Dagblad van het Noorden. Als Groningers horen we enerzijds mooie woorden in de sociale agenda, anderzijds wordt de ongelijkheid vergroot door onder andere de in de sessie over in het lokale plan van aanpak genoemde flutrapporten. Dank u.

01:42:37

Voorzitter: Hartelijk dank. Partij voor het Noorden nog een bijdrage?

01:42:46

De heer Van der Laan: Voorzitter, wij kunnen ons achter de doelen scharen en wij zijn voor een zienswijze. We zijn uiteraard benieuwd, maar dat geldt denk ik voor alle partijen, over de feitelijke uitwerking. Zoals al eerder gezegd: het gaat om de doelen en het gaat natuurlijk om het beste resultaat. Het moet niet een feestje worden voor onderwijsinstellingen en alleen voor de grote instituten. Daar zit een beetje angst. Dan is de kans aanwezig dat sommige mensen gaan afhaken. Als het niet herkenbaar is, maar heel ver weg is.

01:43:23

Voorzitter: Hartelijk dank. Ik kijk rond. Volgens mij hebben alle fracties hun mening gegeven. Ik wil jullie allemaal bedanken voor het korthouden van de woordvoeringen. Als ik zo nadenk over wat we allemaal gehoord hebben, denk ik dat ik kan concluderen dat jullie voor het indienen van een zienswijze zijn. Ik zag het college en de ambtenaren driftig meetypen. Het proces is dat de dingen die jullie genoemd hebben, meegenomen worden in een concept zienswijze. Die als jullie dat goed vinden, in de raad van 10 juli als conformpunt naar voren kan komen. Daar zit inderdaad niet zo heel veel tijd tussen. Let daar op. Als alle punten helder zijn meegenomen, hoeft dat vervolgens geen debat meer op te leveren en zouden we dit voor de zomer nog mee kunnen nemen en mee kunnen geven.

01:44:24

Voorzitter: Deelt de raad deze conclusie? Een vraag.

01:44:30

Mevrouw Gietema: Er volgt een brief als conformstuk. Stel dat iemand daar iets over wil zeggen. Is er dan ruimte voor om dat te doen?

01:44:39

Voorzitter: Die ruimte is daarvoor via de gebruikelijke wijze: aangeven in het presidium. Dan mag het college er nog kort iets over zeggen.

01:44:51

Mevrouw Jongman: Over de zienswijze gaat de raad natuurlijk zelf. Daar ga ik helemaal niet over. Ik heb meegeschreven om een goed beeld te krijgen. Ik wil een ding benoemen voor de mensen die kijken en voordat het hier in deze zaal blijft rondzweven. Namelijk dat we gecommitteerd werken voor de inwoners die het betreft om een goede oplossing rondom versterking of sloop-nieuwbouw of welke variant ook aan de orde is voor degenen die in een niet veilig huis zitten. Dat blijft gecommitteerd de opgave vanuit het college om daar heel hard aan te werken, om daar goede stappen in te zetten. Gelijktijdig loopt die sociale agenda. Dat betekent

dat we voor al die inwoners die het betreft daar het goede proberen te doen. Het andere staat zeker met stip op nummer één.

01:45:42

Voorzitter: Hartelijk dank, denk ik, namens alle Groningers voor deze duidelijke toevoeging. Dan wil ik jullie allemaal hartelijk bedanken voor het kijken en meeluisteren en wens ik u een prettige avond.